

*กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

อรรถพันธ์ นามกุล

วิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

Corresponding Author e-mail: atthapann@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนากลยุทธ์ฯ 3) ทดลองใช้กลยุทธ์ฯ 4) ประเมินผลการใช้กลยุทธ์ฯ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 73 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกสนทนาอิงผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมินกลยุทธ์ฯ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการศึกษาสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรมทักษะ ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและจริยธรรมดิจิทัล ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ 2) ผลการพัฒนากลยุทธ์ฯ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ แนวทาง ตัวชี้วัด และโครงการ ผลการประเมินด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการใช้กลยุทธ์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการประเมินกลยุทธ์ฯ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์; สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

Strategies for Developing the Competencies of Vocational Students in the 21st Century to Develop the Quality of Education at Song Phi Nong Vocational College, Suphan Buri Vocational Education Province

Atthaphan Namkul

Song Phi Nong Vocational College, Suphan Buri Vocational Education Province
Corresponding Author e-mail: atthapann@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this study were to: (1) investigate the fundamental information regarding the development of 21st century competencies among vocational education students, (2) develop strategies for competency development, (3) implement the developed strategies, and (4) evaluate the outcomes of the implemented strategies. The target group consisted of 73 participants, including administrators, teachers, educational personnel, and school board members, selected through purposive sampling. The research instruments comprised questionnaires, interviews, expert-based conversation records, and strategy evaluation forms. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that: (1) the assessment of the suitability of components and indicators was at the highest level, while the current situation was rated at a moderate level and the desirable situation at the highest level. The prioritized needs were ranked as follows: creativity and innovation skills, career and lifelong learning skills, information technology application and digital ethics skills, critical thinking and problem-solving skills, and communication and collaboration skills. (2) The developed strategies, consisting of vision, mission, objectives, strategies, approaches, indicators, and projects, were evaluated at the highest level in terms of suitability and feasibility. (3) The implementation of the strategies was found to be at the highest level. (4) The evaluation of the strategies indicated that their usefulness and satisfaction levels were also at the highest level.

Keywords: Strategy; Vocational Learner Competencies in the 21st Century

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติระยะเวลา 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ได้รับการกำหนดขึ้นเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศที่ชัดเจน โดยให้ทุกหน่วยงานของรัฐยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์แห่งชาติว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งถือเป็นคตินิยมสำคัญของชาติไทย อันสะท้อนเจตนารมณ์ในการสนองตอบผลประโยชน์ของประเทศอย่างรอบด้าน ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่ารัฐต้องจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เป็นแนวทางในการจัดทำและบูรณาการแผนต่าง ๆ ให้มีทิศทางร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนไปสู่จุดหมายดังกล่าว ยุทธศาสตร์ชาตินับนี้ ถือเป็นฉบับแรกที่ทำขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มีเป้าหมายชัดเจนในการนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของ

ประชาชนทุกคน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาและยกระดับศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้เป็น “คนดี คนเก่ง และคนมีคุณภาพ” มีทั้งสุขภาวะรอบด้าน สติปัญญา และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งมีทักษะสำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านภาษาอังกฤษ ภาษาที่สาม รวมถึงการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น และมีทัศนคติที่รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562)

สถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงระดับโลก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี อาทิ การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (SDGs 2030) ที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายในประเทศ เช่น โครงสร้างประชากรที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย ปัญหาการติดกับดักรายได้ปานกลาง ความเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมและวัฒนธรรมที่สืบเนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ ตลอดจนปัญหาเชิงระบบในด้านคุณภาพของระบบการศึกษาไทย ตั้งแต่คุณภาพผู้เรียน ความเหลื่อมล้ำ โครงสร้างการบริหาร และขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาอังกฤษ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

จากวิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ กำหนดว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทญัตติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรักสามัคคี และสามารถร่วมมือกันเพื่อก้าวสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อยกระดับประเทศไทยให้สามารถก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ และบรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าวข้างต้น

แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเป้าหมายหลักไว้ 2 ด้าน โดยหนึ่งในนั้นคือ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะพื้นฐานที่เรียกว่า “3Rs” และทักษะสำคัญที่เรียกว่า “8Cs” ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้าน

คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ในปัจจุบันแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้กลายเป็นกรอบนโยบายด้านการศึกษาที่ได้รับความสนใจในระดับนานาชาติ ทั้งจากภาครัฐและเอกชนทั่วโลก ด้วยการเน้นความสำคัญของ "ทักษะ" (Skills) และ "สาระเนื้อหา" (Contents) ที่จำเป็น เช่น ความรู้ด้านโลก พลเมือง สุขภาพ สิ่งแวดล้อม การเป็นผู้ประกอบการ ฯลฯ ผ่านหลักสูตรที่กระชับ ช่างคิด และมีความบูรณาการ (พัชรี สร้อยสกุล, 2559)

จากการจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของวิทยาลัยการอาชีวศึกษาสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี รวมถึงการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report) ประจำปีการศึกษา 2565 ที่ผ่านมา โดยเฉพาะด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า วิทยาลัยการอาชีวศึกษาสองพี่น้อง มีแผนพัฒนาการศึกษา ได้แก่ แผนกลยุทธ์การพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2557-2561) แผนพัฒนาการศึกษาสามปี (พ.ศ. 2565-2568) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ประชาชนในท้องถิ่น บ่งชี้ได้ว่าสถานศึกษาดำเนินการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อีกทั้งภายในสถานศึกษายังมีการบริหารสถานศึกษาโดยให้ทุกคนภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนา สถานศึกษาได้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะและการประยุกต์ใช้ตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับการศึกษา

โดยมีระบบการดูแลผู้เรียนตลอดหลักสูตร ผู้เรียนมีผลงานรางวัลการแข่งขันทักษะวิชาชีพและด้านอื่น ๆ และผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทำให้สถานศึกษาได้รับรางวัลสถานศึกษาวิถีพุทธ และรางวัลสถานศึกษาสีขาว ส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษามีงานทำและการศึกษาต่ออยู่ในระดับ ยอดเยี่ยมส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา คือ ควรพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและแนะแนวผู้เรียนให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ควรส่งเสริม สนับสนุน ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการเป็นผู้ประกอบการ หรือการประกอบอาชีพอิสระ และรับการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ควรส่งเสริม การพัฒนาผลงานให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการแข่งขันทักษะวิชาชีพ ควรส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตาม กำหนดรูปแบบและวิธีการในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างเป็นระบบ ควรสนับสนุนให้ทุกสาขาวิชาหรือสาขางานพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ หรือปรับปรุงรายวิชา หรือปรับปรุงรายวิชาเดิม หรือกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม มีการกำกับติดตามให้มีแผนงาน โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และศูนย์วิทยบริการหรือห้องสมุดให้มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน หรือผู้สนใจ มีจำนวนหนังสือต่อจำนวนผู้เรียนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และมีระบบสืบค้นด้วยตนเองเพียงพอ มีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเข้าใช้บริการศูนย์วิทยบริการหรือห้องสมุด มีแหล่งเรียนรู้ หรือสื่อ อุปกรณ์ ห้องเรียนเฉพาะทางครบทุกสาขาวิชา ควรมีการสร้างความพร้อมของบุคลากรแต่ละสาขาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการอาชีวศึกษาพัฒนาผู้เรียนด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย เพื่อใช้ประโยชน์ได้จริงหรือได้รับรางวัลจากการประกวดในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้มีแผนงาน โครงการ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการระดมทรัพยากรที่หลากหลายในการจัดการอาชีวศึกษาให้ครอบคลุมทุกสาขาที่จัดการเรียนการสอน มีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยให้เข้าร่วมการประกวดแข่งขัน ในระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับชาติ และระดับนานาชาติ หรือมีการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง (วิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง, 2565)

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานที่จะสื่อสารให้ครู นักศึกษา ผู้ปกครอง สถานประกอบการ ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เข้าใจถึงบทบาทของตนเองในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ที่มุ่งให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ภายใต้แนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 และมีคุณลักษณะผู้ประกอบการเชิงนวัตกรรม (Innovative Entrepreneurs Characteristics) เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
- 3) เพื่อทดลองใช้กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
- 4) เพื่อประเมินผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

การดำเนินการระยะนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีขอบเขตการดำเนินการ ดังนี้

1.1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

1.2 ประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

- กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

- กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 59 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 14 คน รวมทั้งสิ้น 73 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4. ศึกษาสภาพปัญหา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการสัมภาษณ์ ตัวแทนผู้บริหาร และตัวแทนครู

- กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ตัวแทนผู้บริหาร จำนวน 2 คน ตัวแทนครู จำนวน 12 คน ของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งสิ้น 14 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

2.1 ร่างกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

2.2 ตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 3 ทดลองใช้กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

นำกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ไปทดลองใช้

- กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 59 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 4 ประเมินผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

4.1 ประเมินกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

- กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 59 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4.2 ประเมินผลความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

- กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 59 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

- แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

- แบบวิพากษ์ประเด็นในการสนทนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

- แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ในการร่างกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

- แบบประเมินคู่มือกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
- แบบประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
- แบบประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
- แบบประเมินผลความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้การวิจัย ได้แก่ 1) ดัชนีความต้องการจำเป็น Priority Needs Index (PNImodified) 2) ร้อยละ 3) ค่าเฉลี่ย และ 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

องค์ประกอบของสมรรถนะผู้เรียน อาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	μ	σ	ระดับการ ดำเนินงาน	μ	σ	ระดับการ ดำเนินงาน		
1. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ และการ แก้ปัญหา	3.35	0.55	ปานกลาง	4.66	0.51	มากที่สุด	0.39	1
2. ทักษะการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม	3.41	0.53	ปานกลาง	4.61	0.53	มากที่สุด	0.35	2
3. ทักษะการสื่อสาร และความร่วมมือ	3.42	0.54	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด	0.34	3
4. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และจริยธรรมดิจิทัล	3.46	0.54	ปานกลาง	4.58	0.51	มากที่สุด	0.32	5
5. ทักษะอาชีพ และการเรียนรู้ตลอด ชีวิต	3.45	0.55	ปานกลาง	4.58	0.51	มากที่สุด	0.32	4
โดยรวม	3.42	0.54	ปานกลาง	4.61	0.52	มากที่สุด	0.35	

จากตาราง 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา

2) ผลการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ แนวทาง ตัวชี้วัด และ โครงการ โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ TOWS Matrix โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งกลยุทธ์ มี 5 ด้านได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาทักษะการสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและจริยธรรมดิจิทัล และกลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาความพร้อมด้านอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ อยู่ในเกณฑ์การประเมินระดับมากและมากที่สุด

3) ผลทดลองใช้กลยุทธ์ฯ พบว่า ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ทดลองใช้กลยุทธ์ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

4) ผลการประเมินกลยุทธ์ฯ พบว่า ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ของครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน หลังจากการใช้กลยุทธ์ ตามความคิดเห็นของผู้ทดลองใช้กลยุทธ์ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความพึงพอใจต่อผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ของครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี สามารถอภิปรายผลการศึกษา ค้นคว้าได้ดังนี้

1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา ลำดับที่ 2 ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ลำดับที่ 3 ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ลำดับที่ 4 ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ ลำดับที่ 5 ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เนื่องจาก ครู บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในพัฒนานักเรียนเพื่อให้เกิดสมรรถนะตามที่ตลาดแรงงาน และสถานประกอบการต้องการซึ่งทำให้สภาพที่พึงประสงค์มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คม แร่งสูงเนิน (2565) ได้ศึกษาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันการอาชีวศึกษา ตามความต้องการของสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพ รวมถึงทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะพื้นฐาน 3R และทักษะการคิด โดยภาพรวมพบว่า นักศึกษามีระดับทักษะดังกล่าวอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Judijanto et al. (2024) ได้ศึกษาภาพรวมของอาชีวศึกษาของอินโดนีเซียและความท้าทายด้านทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งกล่าวถึงความท้าทายนี้เรียกร้องให้มีการปฏิรูประบบการศึกษาอาชีวะอย่างรอบด้าน โดยต้องบูรณาการทักษะศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว (adaptability) การร่วมมือ (collaboration) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) และการรู้เท่าทันดิจิทัล (digital literacy) ที่จำเป็นต้องถูกผนวกเข้าไปในหลักสูตรอาชีวศึกษา นอกจากนี้ในการพัฒนาการศึกษาอาชีวะ ควรให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในกระบวนการเรียนรู้

ภาพที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

2) ผลการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า กลยุทธ์ มี 5 ด้านได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนากิจกรรมการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนากิจกรรมสื่อสารและการทำงานร่วมกัน กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนากิจกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและจริยธรรมดิจิทัล และกลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาความพร้อมด้านอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เนื่องจาก 5 กลยุทธ์ที่ได้พัฒนาขึ้น ได้มาจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทางด้านการพัฒนาสถานศึกษา และนักเรียนให้มีสมรรถนะตามองค์ประกอบที่ระบุในงานวิจัยนี้ รวมทั้งยังได้วิเคราะห์องค์การทั้งปัจจัยภายในและภายนอก โดยใช้วิธีการ TOWS Matrix เพื่อจะนำกลยุทธ์มาพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ อยู่ในเกณฑ์การประเมินระดับมากและมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของคม แร่งสูงเนิน (2565) ได้ศึกษาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันการอาชีวศึกษา ตามความต้องการของสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้รู้นวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี ทักษะชีวิต

และทักษะวิชาชีพ รวมถึงทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะพื้นฐาน 3R และทักษะการคิด โดยภาพรวมพบว่า นักศึกษามีระดับทักษะดังกล่าวอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ เเผด็จ บุญเป็ง พูนชัย ยาวีราข ไพโรจน์ ด้วนนคร และไพโรภ รัตนชูวงศ์ (2567) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) สมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้างในสถานศึกษาที่สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ ต้องการภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการพัฒนากลยุทธ์ฯ พบว่ามี 5 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ 1) พัฒนาการบริหารแผนกวิชา โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายตามหลักสูตรและแผนการเรียน (WO) 2) พัฒนาคุณภาพสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ (ST) 3) พัฒนาความรู้ตามสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (ST) 4) สร้างกระบวนการวัดผลประเมินผลที่เป็นระบบและส่งเสริมการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน 5) พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา ด้วยการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (WO) 4) ผลการประเมินกลยุทธ์ฯ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด สรุปได้ว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ สำลี (2562) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา ประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2) สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ 3) สมรรถนะด้านการดำรงตนและการครองตน 4) สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5) สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ 6) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม และ 7) สมรรถนะด้านการสื่อสารและการคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Abdullah et al. (2020) ได้ศึกษาทักษะชีวิตและอาชีพของนักศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา (TVET) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษามีทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว อยู่ในระดับสูงที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างนักเรียนชายและหญิงในทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว ทักษะทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม ทักษะด้านผลผลิตและความรับผิดชอบ และทักษะความรับผิดชอบและการเป็นผู้นำ ส่วนทักษะการริเริ่มและการทำงานโดยตนเอง ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

3) ผลทดลองใช้กลยุทธ์ฯ พบว่า ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวะสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ทดลองใช้กลยุทธ์ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไสว สืบจันดี (2565) ได้ศึกษารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในบริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวก่อให้เกิดประสิทธิผลในการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อโครงการที่

นำรูปแบบไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับความคิดเห็นต่อคู่มือการใช้รูปแบบดังกล่าว มีค่าเฉลี่ยในระดับมากเช่นกัน นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนภายหลังการทดลองใช้รูปแบบ มีพัฒนาการที่ชัดเจนในด้านทักษะความรู้ ทักษะความคิด ทักษะการประยุกต์ใช้ ทักษะชีวิต และทักษะการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jalinus et al (2023) ได้ศึกษากิจกรรมการสอนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะ 4Cs ของนักเรียนและอาชีวศึกษา พบว่า ยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 ในศตวรรษที่ 21 ทักษะที่จำเป็นประกอบด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน ซึ่งเรียกว่า ทักษะ 4Cs ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมการสอนที่มักจะดำเนินการและมีเปอร์เซ็นต์สูงในการพัฒนาทักษะ 4Cs ของนักเรียน ได้แก่ การแก้ปัญหาเพื่อต่อยอดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การดีเบตเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน และการสร้างแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์

4) ผลการประเมินกลยุทธ์ฯ พบว่า ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ของครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน หลังจากการใช้กลยุทธ์ ตามความคิดเห็นของผู้ทดลองใช้กลยุทธ์ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความพึงพอใจต่อผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ของครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไสว สืบจันดี (2565) ได้ศึกษารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 3) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อโครงการที่ทดลองใช้ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับความคิดเห็นต่อคู่มือการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรนำกลยุทธ์ ที่พัฒนาขึ้นนำไปออกนโยบายเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและสถานประกอบการ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องให้เห็นเป็นรูปธรรม มีการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุน นิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่องโดยทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ปฏิบัติตามกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยบูรณาการกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่าย เพื่อการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

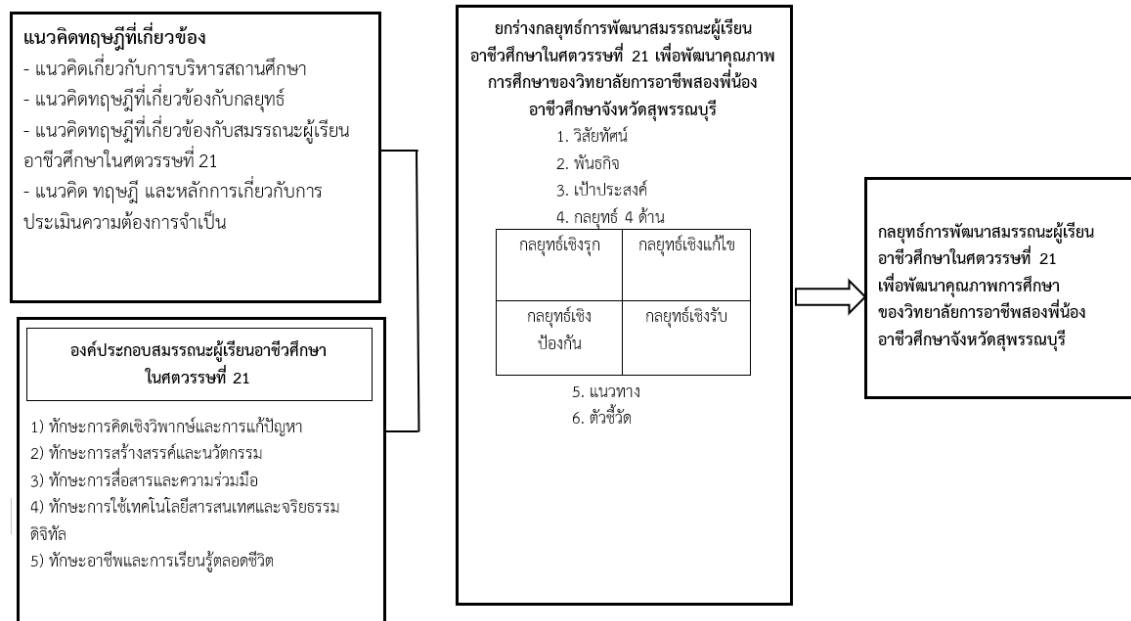
2.3 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนควรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 และต้องมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

3.2 วิทยาลัยแต่ละแห่งควรมีการศึกษาวิจัยองค์กร เพื่อจัดทำกลยุทธ์ ของวิทยาลัยให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน

องค์ความรู้ใหม่การวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่การวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- คม แรงสูงเนิน. (2565). การศึกษาทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในศตวรรษที่ 21 ของสถาบันการอาชีวศึกษาตามความต้องการของสถานประกอบการ. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา*, 6(1), 150-156.
- เผด็จ บุญเป็ง พูนชัย ยาวิราช ไพโรจน์ ต้วงนคร และ ไพรง รัตนชูวงศ์. (2567). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 2. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 6(3), 334-350.
- พัชร สร้อยสกุล. (2559). การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก. *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง อาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. (2565). รายงานประจำปี 2565.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580*. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). *คู่มือการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ*. สำนักงาน ก.พ.ร.
- สุรินทร์ สำลี. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไสว สีบุญจันดี. (2022). รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร*, 5(1), 126-147.
- Abdullah, N. S., Sumarwati, S., & Abd Aziz, M. I. (2020). Life and career skills among technical and vocational education and training (TVET) students in vocational colleges. *Online Journal for TVET Practitioners*, 5(2), 20-26.
- Jalinus, N., Sukardi, S., Wulansari, R. E., Heong, Y. M., & Kiong, T. T. (2023). activities for supporting students' 4cs skills development in vocational education. *Journal of Engineering Researcher and Lecturer*, 2(2), 70-79.
- Judijanto, L., Hasdiana, H., & Naini, U. (2024). A SNAPSHOT OF INDONESIAN VOCATIONAL EDUCATION AND THE 21ST CENTURY SKILLS CHALLENGE. *Indonesian Journal of Education (INJOE)*, 4(3), 804-815.